

Liikenne- ja viestintäministeriö

6.11.2024

VN/3743/2024

Autoalan Keskusliiton ja Autotuoajat ja -teollisuus ry:n lausunto hallituksen esityksestä ajoneuvolain ja rikosrekisterilain muuttamiseksi

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta, joka koskee hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi ajoneuvolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi.

Esityksen mukaisesti ajoneuvolakia ja rikosrekisterilakia muutettaisiin siten, että ne vastaisivat ajoneuvoja koskevan EU-sääntelyn vaatimuksia.

Näemme tarpeellisena esitetyt lakimuutokset, joilla mahdollistettaisiin riippumattomien ajoneuvojen huolto ja korjaamotoimijoiden ja heidän työntekijöidensä oikeus saada rikosrekisteriote niin kutsuttua SERMI-hyväksyntää (Security Related Repair and Maintenance Information) varten.

EU sääntelyn asetukset edellyttävät, että ajoneuvovalmistajat luovuttavat riippumattomille huolto- ja korjaamotoimijoille ajoneuvojen turvallisuuden kannalta kriittistä tietoa (RMI-tiedot). Riippumattomien toimijoiden tulee sertifioidua (ns. SERMI-sertifiointi) asetusten vaatimusten mukaisesti, jotta ne voivat edellä mainittuja tietoja saada. Edellytyksenä sertifiointille on, että toimija ja toimijan työntekijä täyttää vaatimuksen puhtaasta rikosrekisteristä.

SERMI-sertifiointi edistää ajoneuvon turvatekijöihin liittyvien tietojen luovuttamista koskevan menettelyn turvallisuutta. Sertifiointi asettaa sen alaisille töille tiukat kriteerit, velvoittaen korjaamo- ja huoltamatoimijat vastuulliseen toimintaan ja osoittamaan sitoutumista jatkuvaan parantamiseen. Se voi olla myös kaupankäynnin ehto joissain tapauksissa.

Suomessa SERMI -sertifiointi otettiin käyttöön 1.2.2024 ja sertifioinnit ovat käynnistyneet hyvin. Tällä hetkellä (11.11.2024) SERMI-sertifioituja yrityksiä on Suomessa 90 ja sertifioituja henkilöitä 274.

On perusteltua, että kansallinen lainsäädäntö päivitetään vastaamaan EU-sääntelyn vaatimuksia. Autojen ja niiden perävaunujen EU-puiteasetuksella on säädetty menettelystä liittyen riippumattomien toimijoiden pääsystä ajoneuvon turvallisuustietoihin. EU-asetuksella ei kuitenkaan voida säätää salassa pidettävien rikosrekisteritietojen luovuttamisesta, vaan siitä tulee säätää kansallisesti rikosrekisterilaissa.

EU:n jäsenvaltioista mm. Ruotsissa, Espanjassa, Saksassa, Belgiassa ja Portugalissa, sekä Norjassa, ajoneuvoja koskevan EU-sääntelyn vaatimukset ovat jo tulleet voimaan.

Lakimuutoksen pääasiallinen vaikutus olisi, että autojen ja niiden perävaunujen EU-puiteasetuksen mukainen hyväksyntä- ja lupaprosessi olisi turvallisempi ja varmistaisi aukottomammin, etteivät rikolista taustaa omaavat tahot pääse käsiksi ajoneuvon turvatekijöitä koskeviin tietoihin.

Ajoneuvojen yksittäishyväksyntä ja katsastus

Muutoksilla täsmennettäisiin myös Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien oikeutta tarkistaa katsastus- ja yksittäishyväksyntätoimijoiden taustat rikosrekisterin lisäksi myös sakkorekisteristä. Ehdotettu muutos ajoneuvojen katsastustoiminnasta annettuun lakiin ja ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annettuun lakiin olisi perusteltu, sillä se tehostaisi Liikenne- ja viestintäviraston lupa- ja sopimuskäsittelyä.

Henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijan pitäminen riskiyrityksenä

Esityksellä pantaisiin täytäntöön myös EU-säätelyn muutokset koskien perusteita, joilla maanteiden henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltija voidaan luokitella riskiyritykseksi. Tähän liittyen myös hyvämainisuuden arviointi päivitetäisiin vastaamaan muutettuja perusteita.

Hyvämainisuuden arviointiin vaikuttaisivat jatkossa myös vakavimmat rikkomukset, joissa on riski kuolonuhreista tai vakavista loukkaantumisista. Kannatamme ehdotusta, jonka voidaan nähdä parantavan liikenneturvallisuutta.

Sopimuspalokuntien pelastusautot

Lisäksi muutettaisiin pelastusauton määritelmää niin, että sopimuspalokuntien pelastusautoksi sallittaisiin myös enintään 3,5 tonnia painava avolavamallinen auto. Kokonaismassaltaan yli 3,5 tonnia olevilla sopimuspalokuntien pelastusautoilla säilyisivät nykyiset verovapaudet.

Esitys on perusteltu, sillä se edistäisi sopimuspalokuntien toimintakyvyn turvaamista, kun sopimuspalokunnan käyttöön voitaisiin hankkia pelastustehtävien hoitamiseksi tarkoituksenmukaisia pelastusautoksi rekisteröityjä nelivetoisia avolava-autoja.

Helsingissä 13.11.2024

Kunnioitavasti

Tero Lausala
toimitusjohtaja, Autoalan Keskusliitto

Tero Kallio
toimitusjohtaja, Autotuoajat ja -teollisuus ry